

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po postri prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponji, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 20 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznalila se plačuje od petostopne peti-vrste po 12 h, če se oznalila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafliovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljanje pa v pritličju. — Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznalila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezno številko po 10 h.

Upravljanja telefon št. 85.

O zmagujočem centru.

Monakovo, 11. februarja.

Državnozborske volitve, ki so zlasti v zadnjih dneh povzročile silno valovanje političnega življenja, so končane; vihar se je poleg in stranske so jeli delati račune o svojih uspehih in neuspehih.

Centrum je s svojo bilanco najbolj zadovoljen in oznanja, pisan svojih uspehov, svetu sijajno zmago klerikalizma nad njegovimi številnimi nasprotniki. Vlada ni bi bila pravtov posebno vzredaščena radi izida volitve, ker je videla, da je njena parola: "Proti centru" doživelja popolni fiasco. Ker ji je pa njen poraz v boju proti centru vendarle prinesel ta uspeh, da je bila obenem pri volitvah znatno skrhana moč socijalne demokracije, si je nadela zadovoljen obraz — "gute Miene zum bösen Spiel" ter se jela bahati, da je državo ohranjujoča misel zdobil v prahu državnih organizem spodkopajoče revolucionarne elemente.

Seveda tolažba mora biti in ako se ne pojavi sama od sebe, se pač mora najti primerno tolažilo!

Slavospevi vlade in centra o zmagi meščanstva nad "rdečarji" — socijalnimi demokrati so tudi svobodomiselnih strank zavedli, da so se pridružile temu pevskemu zboru ter jele po svoje peti hvalo zavednemu nemškemu meščanstvu, ki je tako nepričakovano strlo glavo mednarodni socijalnademokratski hidri. Toda ti slavospevi so skoro ponehali in sedaj je v vrstah svobodomiselnih strank že zavladal intenziven moralni maček: pologoma se jim je jelo jasnit v glavah, da bi bilo vendarle še manjše zlo, ako bi bila zmaga "rdeča internacionala", kakor da je zmagonosno izšla iz boja "črna".

Razni vplivni svobodomiselnii listi sedaj to odkrito izpovedujejo, naglašajoč, da si bo sedaj okrepljen center brez dvoma pridobil še večji vpliv na vodstvo državne politike, kakor doslej, ko je že itak Rim imel skoro merodajno in odločilno besedo

v politiki po pretežni večini protestantske nemške države.

Socijalno demokratska stranka si je pa vkljub velikim svojim neuspehom in navzlic občutnim porazom ohranila neko dostojanstveno ravnušnost, ki je bolj podobna zaupanju v moč svojih idej in njih zmago v bodočnosti, kakor pa depresiji in potbitosti.

In res, socijalno demokratska stranka ima pač obžalovati izgubo več mandatov, toda število njih pristašev se ni skrčilo, marveč je celo znatno poskočilo.

Pri tem je pa upoštevati, da je socijalna demokracija razprostranjena po vsej širni državi po vseh volilnih okrajih, kar povzroča, da ne more priti povsodi do tiste veljave, ki jo ima stranka, ako ima tla samo v go-tohovih okrajih, kjer se naslanja na kompaktno, zlasti konfesionalno večino prebivalstva, kakor na primer center; nadalje je uvaževati, da so se proti socialnemu demokratom zvezale vse takozvane meščanske stranke in da je v tem bloku z vsemi svojimi ogromnimi silami sodelovala tudi vlada. Da pa sodelovanje in vpliv vlade, zlasti ako se ga uporablja brez vsake skrupuloznosti, mnogo izda, pač ni potreba še posebe povdarjati.

V takšnih okoliščinah se pač ni čuditi, ako je stranka v borbi proti tolikim sovragom deloma podlegla, ali pravzaprav je še bolj čudno, da ni bila poražena na vsej črti.

Če se torej stvar trezno in stvarno premotri, se zdi človeku, ki pozna razmere, nerazumljivo, da se zlasti v avstrijskem časopisu in ne samo v klerikalnem toliko piše o presijajni zmagi katoliškega centra in o porazu socijalne demokracije. Na prvi pogled se to pač zdi, v resnici se je pa baš pri zadnjih volitvah pokazalo, da so se centru vendarle jela pologoma, dasi skoro neopazno, izmikati tla izpod nog in da morda nidaleč čas, ko se bodo katoliški volilci emancipirali centra in se zatekli k tistim strankam, ki bodo v resnici skrbeli za napredok in dobrobit domovine.

Med nemškimi državami je brez

dvoma najbolj črna Bavarska, a tudi tu se je že jelo daniti, da se je na dejati, da bo tudi tu enkrat konec klerikalni omnipotenci.

Volilno gibanje.

Dunaj, 13. februarja. Protikanidat ministrskemu predsedniku baronu Becku, dosedanji poslanec v I. okraju na Dunaju W rabetz, je izdal oklic, v katerem se poslavila od svojih volilcev, češ, da ne more več kandidirati, ker ni več moderen politik.

Praga, 13. februarja. Trgovinski minister dr. Fošt kandidira v Mladi Boleslavi, minister dr. Pačák pa v Kutni hori. Nadalje so med kandidati znani politiki: dr. Baxa (Praga), dr. Srb (Višehrad), dr. Herold in dr. Chlumec (Kralj. Vinohrady), Cípere (Plzenj), dr. Zatka (Budějovice), Klofač (Mutn), dr. Sobotka (Kolin), dr. Kramář (Nem. Brod), dr. Klumper (Přibram).

"Narodni listy" se odločno protivijo kandidaturi ministrskega predsednika barona Becka v dunajskem okraju, ki je dosedaj veljal za trdnjava staroliberalne stranke. Baron Beck se bo moral ravnati po željah svojih volilcev, s tem pa bi prišel v nevarno kolizijo s svojim glavnim poklicem. Baron Beck bi postal navaden nemški poslanec, zastopnik centralističnega volilnega okraja v centralističnem Dunaju. To bi mu pač ne moglo olajšati Herkulovega dela, ki si ga je naložil.

Najnovješi madžarski škandal.

Budapest, 13. februarja. Akti, ki jih je vzel uradnik v trgovinskem ministrstvu Haidu ter jih dal poslancu Lengyelu v prepis in fotografiranje, se tičejo treh tajnosti. Najvažnejše je zaupno pismo trgovinskega ministra Kossutha v vrhovnemu računskemu dvoru. Minister je namreč nakazal publicistu Horvathu, ki je prvi izdelal načrt za koalicisko vlado, 100.000 K v

petih letnih obrokih pod naslovom "Za sociologične študije v inozemstvu". Vrhovni računski dvor je ugovarjal tej postavki, ki jo je nato Kossuth spremenil pod drugim naslovom, in ker računski dvor tudi sedaj še ni hotel postavke potrditi, je izjavil Kossuth, da sprav stvar pred ministrski svet. In to Kossuthovo pismo je Lengyel dal fotografiat. Nadaljnja dva akta govorita o pavšalijah, ki jih je izdal še ministrstvo Fejervary pred odstopom, potem o nekih kočljivih državnih štipendijah in o podpori nekemu časopisu potom pavšalnih inseratov državnih železnic.

— Uradnika Hajdu so suspendirali in zaprli. Posl. Lengyel izjavlja, da je Hajdu storil ta čin zgolj iz patriotskega čustva in ljubezni do naroda, ker ni mogel mirno gledati, kako se razmetava javno premoženje. Za svoj trud ni hotel ničesar vzeti, niti cigarete. — Prvotno je državno pravdinstvo obtožilo Hajdu zaradi kršenja uradne tajnosti, ker pa bi v tem slučaju ne mogli ničesar posl. Lengyelu, spremeni se obtožba zaradi tatvine, in Lengyel bo tožen sokrivde.

Bolgarija kraljestvo?

Berlin, 13. februarja. Bolgarski minister zunanjih zadev Stanciović je prišel v Berlin ter je imel daljše konference s knezom Bülowom. Tudi cesar ga je sprejel ter se posvetoval pol ure ž njim. "V dobro poučenih" krogih se zatrjuje, da ima obisk velik politični pomen, in sicer je to prvi korak, da se pričobi knezu Ferdinandu kraljevska krona.

Bolgarsko-grški spor.

Carigrad, 18. februarja. V sinodu ekumeničkega patrijarhata se je prečitalo poročilo plovdivskega metropolita, ki pravi, da se preganjanje Grkov na Bolgarskem nadaljuje, in ker so Grki pripravljeni, se žrtvovati za svojo vero, se je sklenilo, da se zopet začne s terorizmom in umori. Vesel tega poročila je uradni list patrijarhata zopet pričel napadati Bol-

gare, kar je bil vsled diplomatičnega posredovanja nekaj časa opustil.

Dogodki na Rusku.

Petrograd, 13. februarja. Pri volitvah volilnih mož za volitve v državno dumo so zopet v mnogih mestih dobili kadeti in socijalisti večino. Vsako mesto voli po 80 volilnih mož, med temi je v Astrahu 46 kadetov in 21 socijalnih demokratov, v Jekaterinoslavu 32 socijalnih demokratov, 14 kadetov in 28 levicarjev brez določene stranke v Tuli 40 kadetov, v Jaroslavu 75 kadetov.

Varsava, 13. februarja. Car je popolnoma pomilostil obe dekleti, ki sta bili zaradi sokrivde pri atentatu na Stolypinovo vilo obsojeni v smrt.

Nov naselbinski zakon za Zedinjene države.

London, 13. februarja. Predsednik Roosevelt je predlagal načelnikom naselbinskih odsekov, senatu in reprezentantne zbornice, naj se v novi naselbinski zakon vzame določba, da se japonski delavci (kuliji) ne smejo naseljevati v Zedinjene države.

Dopisi.

Z brega Istre. Sklicujejo se deželni zbori v delovanje. V skrbih in v dvomu smo, bo li tudi naši istriški deželni zbor sklican. Kakor znano, ne deluje ta deželni zbor že kaki dobrin dve leti. Ali tako ne more iti dalje. Videli smo zadnji čas, da tudi v nekaterih drugih deželah ni deloval deželni zbor. Ali ljudstvo je še zimerom končno obsojalo take obstrukcije s stališča gospodarstva, ker vsaka dežela ima svoje nujne potrebe in voz mora biti uprezen in v svojem tihu, da ide naprej. — Tudi naša dežela Istra ima svoje potrebe. Znano nam je, da se je nabralo na mizo deželne zbornice na kupe prošenj in načrtov, ki čakajo rešitve, a rešiti jih nima kdo. Naj le povemo to, kar je nam znano. Tam čakajo rešitve prošnje za ceste, prošnje za regulacijo vod, prošnje za vodnjake, prošnje vinogradnikov za pripomoček po filokseri in unčenim vinogradom, prošnje in od deželnega odbora izdelan načrt o ureditvi učiteljskih plač, ter že skoro

LISTEK.

Literarna družba.

Po pravici napisal Ivan Cankar.

148. seja. Navzočih je po prički dvajset odbornikov, med njimi osemnajst profesorjev; tista dva odbornika, ki nista profesorja, temveč samo literata, hodita okoli mize ter palita lule profesorjem.

Predsednik: Zdaj pa k stvari! — Za tajniški posel naše literarne družbe se poganja osem prsilcev. Prvi, ki ga imenujem, je naš znani in imenitni poet —

Predsednik ne more dalje, ker se profesorji tako veselo grohočijo, da se izba ziblje; celo predsednik sam se narahlo muza.

Prvi profesor (objukan od smeja): Saj sem zmerom pravil, da je originalen človek. — Literat, pali mi lulo!

Predsednik: Torej Bog z njim! — Drugi prosilec je naš znani in imenitni pisatelj —

Vse kakor prej: profesorji se

krohočijo, izba se ziblje, predsednik se muza, literat pali lulo.

Predsednik: Torej Bog z njim! — Tretji prosilec —

Prvi literat: Ampak —

Profesorji (se čudoma začudijo): Kaj?

Prvi literat: Pardon!

Predsednik: Tretji prosilec je —

Predsednik se prijetno nasmehne ter pomežikne z levim očesom; profesorji se lomijo od smeja.

Drugi literat (se krčevito ojunači): Ampak naša družba je vendarle takoreč literarna!

Profesorji: Ven z njim!

Duri se odpró; literat izgine.

Predsednik: To je torej v redu. — Kaj, ljube duše, bi še nadalje govorili? Saj je res, da smo to tajniško službo razpisali in res je tudi, da smo zahtevali od prosilcev literarnega znanja in delovanja, ampak literatje dandasne nimajo več smisla za humor. Tisti poet je morda nazadnje res misil, da se bo ogrel pri naši peči svoje smrže roke; tukaj šele se je žarko izkazalo, kako tuji so poetje

resničemu, živemu življenju! Kaj ni preudaril, da je naša družba literarna?

Edini literat: Ampak —

Profesorji: Kaj?

Edini literat: Pardon!

Predsednik: Ali se je že kdaj zgodilo, da bi v slovenski literarni družbi imeli literatje besedo in glas?

Profesorji: Nikoli!

Predsednik: Kdo, vprašam vas, je oče slovenskega naroda in njegove literature, ali Bleiweis, ali Prešeren?

Profesorji: Bleiweis!

Predsednik: Kdaj še smo praznavali literarno slovesnost, da bi bili literatje zraven?

Profesorji: Nikoli!

Predsednik: Tako je, go spoda! — In če zdaj vse to premislimo: kaj ni naravnost nesramno, da si predvrnejo poetje in literatje integrati svoje dolge roke po literarnih poslih in službah?

Edini literat (vstane).

Profesorji (hudò ogorčeni):

Kaj?

Edini literat (séde).

Predsednik: Osmero prosilcev se je oglasilo in preudarite žalost in čudo: med njimi je sedem literatov!

Profesorji (osupli): Sedem literatov!

Predsednik: Sedem literatov! Kdo bi si bil mislil, da je na Slovenskem toliko nepotrebni ljudi! Nič bi se ne čudil, če bi ta ali ona literarna lakot zahlepala po poslih cestnega pometnika; ali da se ozira po tajuištvu literarne družbe, je vendarle preveč!

pred tremi leti sklenjen zakon o regulaciji učiteljske penzije, kateri pa radi male formalnosti ni bil predložen v sankcijo, enaka usoda se godi o ureditvi gmotnih in pravnih razmer občinskih tajnikov in menda tudi zdravnikov itd. Torej dovolj zaostala nerešenega dela. Avsi ti prosili in prizadeti nestrpočno čakajo rešitve. A gospodje poslanci, eni in drugi, menda ne pomisijo na to, ne upoštevajo te gospodarske stvari. Mi tu ne bomo preiskovali, niti se spuščali v polemiko, katera stranka ima več vravka, da se ne udeleži delovanja. Navedli smo le fakta, z gospodarskega polja, koliko materiala je navorženega in zavorženega, a delavcev in gospodarjev ni, ki bi to spravili v kraj — in to je resnično in pribito, da dežela trpi. — Vemo, da vlada, ki je bila tudi naprošena v to, je skušala spraviti stranke v delovanje in deželnem zboru, in to že parkrat ako ne več, ker brez deželnega zobra se ne more dalje voziti. — Zato pa ne moremo drugače, ako ne pride koj do dela, ako res ne morejo skup voziti ta sparati, ako nočajo delati, da se vlado naprosi, da ta deželni zbor razpusti in takoj razpiše nove volitve, ako ne da za nekatere stvari pravno moč za rešitev deželnemu odboru. Kajti, naj bode že dovolj tega. In to imamo tudi pravico izreči, mi sinovi Istre. Pomislišti je tudi treba, da čakajo deželni zbor v najbližji bodočnosti tudi važne reforme. Tako na pr. zdaj priskrjuje c. kr. finance dohodek užitnine, ki je bila v privatnem zakupu. In je prav za deželane, da so si privatisti napolnili svoje žepodohodkov užitnine, med tem ko ima dežela toliko bremen? Tu so dohodi, in dežela je poklicana kot mati v prvi vrsti, da dobi ona v roke (in jih mora dobiti) te vire, dohodke užitnine za pokritje raznih deželnih stroškov. Dežela mora torej vzeti užitnino v zakup ter urediti nov, prav stan dacerjev kot deželnih uslužbenec. Ta stan bo treba primerno urediti s plačo in penzijo ter zahtevati od moštva vzorno službo. Je li bilo prav dosedaj, da oni privatisti, ki so si polnili žepodohodkov užitnine, med tem ko ima dežela toliko bremen?

— Furlando Furioso je raztegnil svoje reklamne korake do Grada in tam pripoveduje v "Tagespost", da se je njemu na ljubo konstituiralo v Ljubljani nekako vojaško sodišče, katero je nato sodilo o dr. Tavčarju. Stvar postaja zmeraj zanimivejša in tudi aragonantnejša. Tu je baje sodilo vojaško sodišče, katero je zaslišalo le dr. F., dočim dr. Tavčar nikdar pred to sodišče povabljen ni bil. Nam sicer ni jasno, iz kakega pravnega naslova se je vojaško sodišče skrilo za dobro znanim ljubljanskim odvetnikom. Ali okus ima svoje pravice! To pa vemo da to sodišče niti sene legitimacije ni imelo o dr. Tavčarju izrekati kake sodbe ter ga izročati javni zasrambi, ne da bi bilo začulo

njega obrambo. Če je Furlando Furioso na ljubo res posloval tak častni sod — o čimer pa dvomimo, ker smo nasproti Furiosusu skrajno previdni! — in če je v istini kako sodbo izreklo o tem, je li dr. Tavčar še gentleman ali ne, potem je bila taka sodba čin skrajne prednostnosti in obenem velike smešnosti. Ta bi bila lepa, da bi morali olikani možje prenašati aroganco vojaških častnih razsodb, ki se izdajajo, ne da bi se otoženi mogel braniti. Quod non! Sicer bodemo pa o tem še pisali!

— Nova stranka in nov list ali načela čez vse. Kamniški "Naš List" umira za pomanjkanjem narocnikov. Celo narodno-napredni stranki so ga ponudili, če bi plačala njegove dolgove. Ker je pa narodno-napredna stranka to laskavo ponudila s primerno hvaležnostjo odklonila, češ, naj plačajo dolgove "Našega Lista" tisti, ki so list izdajali, ga prisali in katerim je služil v njihove namene, bo v kratkem pogreb tega časnika. Na njegovo mesto stopi nov list. Imenoval se bo "Nova doba", izdajali ga bodo dr. Ravnhar, dr. Robida in dr. Stojc, tiskala ga bo "Učiteljska tiskarna", urednik-slamorezec bo tipograf Feldstein. Toda "Nova doba" ne bo le pod novim imenom izdajan "Naš List". Gg. dr. Ravnhar, dr. Robida in dr. Stojc ustanočno čisto nov list in čisto novo stranko. Spoznali so, da je bil "Naš List" od muh in da so bila od muh tudi načela, ki jih je zastopal. Zato osrečijo slovensko javnost z listom, ki bo "organ slovenske gospodarske stranke". Prej so gospodje osnovali narodno-socialno stranko, zdaj so vrgli narodno socialstvo čez plot in snujejo zgolj gospodarsko stranko. In vse to se zgodi, ker neče nihče plati dolgov "Našega Lista".

— "Slovenčeve" bijene so zopet na delu in so s slastjo pograble tragični slučaj kontese Lichtenberg, da ga izrabijo v svoje umazane svrhe. Mi smo o poskušenemu umoru molčali, ker nas je prizadeta rodbina za to prosila; tudi poštenjakovič "Slovenec" je bil naprošen, in je objabil molčati, a je svojo obljubo snedel, kakor vselej, ker je hotel zvestjo o samomoru napraviti reklamo zase, zlasti ker je dobro vedel, da je naš list objabil prizadeti rodbini o dogodku molčati in da naše uredništvo dano objabilo tudi vsikdar vestno izpolni. Da bi bil naš list molčal o dogodku, da zakrije "pohotnost liberalnega odličnjaka", to morejo trditi samo tonzuriranci in njih hlapci okrog "Slovenca", ki so že tako prodadli, da sploh ne morejo več poštenu mislit o drugih, ker so sami do mozga in kosti demoralizirani in degenerirani. Zato se najraje valjajo po blatu in vohajo po vseh lužah, kje bi iztaknili kak pikanten šandalček, ki bi šegetal njihove razbrdane živce. Kar se pa tiče "po-

hotnosti liberalnega odličnjaka", naj še škofovo trobilo informuje v francoskem samostanu, kjer bi mu lahko dali zelo interesantan pojasmila o kapitolu "pohotnosti" ne liberalnega, marveč priatno klerikalnega tonzuriranega odličnjaka. Sicer pa, ako "Slovenec" rad stika po pikantnih škandalih in s tolikim učinkom govori o pohotnosti, zakaj molči tako trdovratno o škandalosnih dogodkih v Borovnici, o katerih se bač te dni razpravlja pred takojšnjim deželnim sodiščem in katerih glavni junak je borovniški župnik?! Ja, Bauer, das ist was anderes! Tu je prizadeta posvečena oseba in o takih škandalih mora pobožni "Slovenec" molčati, ako tudi smrde do neba!

— "Pojaselite nam, Anton Bonaventura". Minul je veseli predpust in začel se je postni čas. Škof Anton Bonaventura je hotel izdati postno postavo za ljubljansko škofijo, v kar ga je papež posebe pooblastil. V tej postni postavi je rečeno med drugim: "Dnevi strogega posta, to je dnevi, ob katerih se ne sme jesti meso in je dovoljeno samo enkrat se nasiti, so: 1. pepelnica sreda itd. itd. Zdaj pa si dovoljujemo vladljuno vprašati škofa, če ve, kako je vabil njegov "Slovenec" ravno na pepelnico sredo na prelomitev škofove postne postave. Post je cerkvena uredba, važna za izveličanje duš, škof pa pusti v svojem listu ljudi zapljevati, naj prelomijo postno postavo in naj se greda na pepelnico veselit v starejšo.

— Vellino gibanje. Po radovljiskem političnem okraju kroži govorica, da je dosedanji poslanec Pogačnik prišel pri klerikalnih pravikih v nemilost. Sicer je vedno plesal po Šusterščevi komandi tako, da so se ljudje često vpraševali, jeli pod politično kuratelo Šusteršč-Krekovo, ali vse to mu menda ni dosti pomagalo. Pogačnik bi sicer rad zopet kandidiral, a kakor rečeno, govor se, da ga kočeoje odstaviti in v radovljiskem političnem okraju kandidirati dr. Kreka. Že dejstvo, da morejo klerikalci sklepati o kandidaturah ne da bi volilce sploh kaj vprašali, kaže jasno, kako zaostala in nevedna je tista množica, ki jo imajo duhovniki na vrviči. Iz kočevskega okraja se nam piše: Klerikalci napečajo vse sile, da bi kočevski mandat dobil profesor Obergföll, ki je skozinsko klerikalnen. V ta namen so ustanovili kmetsko zvezo, ki ji je po imenu načelnik zagrizen klerikalec Fran Kropf, bajtar v Šalki vasi. Duša kmetski zvezi in največji klerikalni agitator je seveda pitani dekan v Kočevju. Njegovi pomočniki so Kraner, Krakar, Perc in še nekateri črnsuknježi. Kmetom obetajo vse mogoče in nemogoče stvari. Med drugimi tudi to, da ostane na Kočevskem nemščina gospodovalni jezik. Ko bi se ti bla-

goslovljenci nekoliko več brigali za duše in malo manj za politiko, bi bilo bolje. Vedno čujemo, da je cerkev vsem narodom enako pravična. Na Kočevskem tega nič ne vidimo. V kočevskem okraju je mnogo Slovencev, a slovenske pridige ni nikdar čuti. Božjim namestnikom je pač na tem, da hudič vzame slovenske duše, sicer bi tudi Slovencem z verskim podukom pomagali v nebesa. A kaj bi se pritoževali, da duhovniki ne skrbe za slovenske duše, ko imajo toliko skrbi z lastnimi trebuhi. Kočevski duhovniki so sicer sami domačini, a ljudstvo jih ne mara in jih ne mara. Kočevci so pač politično bolj zreli, kakor njih slovenski sosedje in duhovska zamara jim dela toliko brige, kakor lanski sneg. Dekanu v Kočevju n. pr. noben ondotni mesec neče več dajati mesa. Dekan mora pošiljati po meso v Staro cerkev k svojemu pričvrščenemu Pestu. Ravnov tak revž je župnik v Starem logu. Njemu ne da mesar Eisenkopf za nobeno ceno mesa; dobivati ga mora tudi od Pestla, dasi je ta tri ure oddaljen od Starega loga. Naj se kočevskim duhovnikom še Pestl izneveri, pa ne bodo imeli več pečenke in bodo morali otepati sok s klopotci.

— Sama laž v zavijanje. — Piše se nam iz savinske doline dne 13. februarja t. l.: O zadnjem krasnem shodu, ki ga je priredila "Narodna stranka za Štajersko" v nedeljo, dne 10. t. m. v Žalcu, prinaša ljubljanski "Slovenec" z dne 11. t. m. poročilo, ki je popolnoma nestvarno ter povsem lažnivo. Blizu do 500 mož, večinoma samih zavednih posestnikov in hmeljarjev iz Savinske doline, pa tudi drugih veljakov vseh stanov se je zbral v prostrani Hodnikovi dvorani; "Slovenec" pa piše, da je bila udeležba pičla, maloštevilna... Seve, naše klerikalce boli, da si je nova stranka v tako kratkem času vedela pridobiti tolikanj vpliva v vseh slojih našega ljudstva. Pa vi klerikalci priredite v Žalcu shod! Videti hočemo, kolikšna boda udeležba pri vas. Korajža velja, pokažite jo, če jo še imate kaj. Živo besedo na dan, pa z resnico tudi! Za "počet" pravite, da je bil zadnji shod v Žalcu. Mislimo, da bote res kmalu popokali same zavisti in jeze. Mar mislite, da boste s tako lažnjivim pisarenjem, kot je ono v označeni številki "Slovenca", naši stranki kaj škodovali? Vi delate le reklamo za njo! — "Narodni list" pa naj vso to notico "Slovenčeva" ponatisne v proslavo že itak dobro znane resnicoljubnosti naših protivnikov. To bode najboljša kaznenija, ki vedno trobijo v svet, da so apostoli resnice. Farizeji ste! Vam se ne gre za dobro naroda, vam je le za svoj interes in za svojo moč. Ta moč pa pojema in mora premioti. Le pišite dalje tako neistinito, le zavijajte resnico, le opusite še dalje zgolj iz samopašnosti neomade-

ževane osebe: To bode odprio popolnoma oči našemu ljudstvu, da bode videlo, kje je poštenost doma in resnica, a kje pa neodkritost in koristolovje. "Za počet!"

— Zavodna občina. Občinski odbor v Gornjem gradu je sklenil, da bo z vsemi uradi edino v slovenski občini storile tak, umesten sklep?

— Laška demonstracija pred nadškofijo v Gorici. V ponedeljek zvečer je velika množica gospodov in gospa, fakinov in otrok demonstriralo pred palajočo goriško nadškofa.

— Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v petek (par) se upraviči prvč na slovenskem odu Kienzlova opera "Evangelijnik", o kateri smo sroči obširnejše poročilo Matija poje g. pi. Rezunov. Ivana g. Ourenčnik, Marta ga Prochazkova, Magdalena gca Reissova, justiciarje g. Betetto, krojača Kozobrada g. Povhe, puškarja g. Raneck. Med prvim in drugim dejanjem je daljši premor.

— Akademija. V nedeljo 17. t. m. predava ob petih popoldne v "Mestnem domu" g. profesor dr. Gorjanovič-Kramberger iz Zagreba o temi "Diluvialni človek in njegov razmerje nasproti modernemu človeku". Predavanje bo v ezenimi v slovenski občinstvo v čim največjem številu.

— Za Vegov spomenik je daval g. Fran Kollmann, veletržec in podpredsednik trgovske in obrtnicne zbornice v Ljubljani, 100 K.

— Poročil se je pretekli ponedeljek g. Alojzij Accetto, stavbni tehnik v Ljubljani, z gdč. Roko Kreutzerjevo.

— Umetni zobje se zopet podraže za celih 100%! Posebno velja za one zobje, pri katerih se rabi platin, ker ruska vlada zabranjuje izvoz te kovine.

— Umrl je v Gornji Šiški danes po noči posestnik Matevž Črnela, kateri se je leta 1864 pod Tegetthofom udeležil pomorske bitke pri Helgolandu. N. v. m. p!

— "Šudmarkin" papir za cigarete prodajajo v trgovini gospoda Jankoviča po domače Šlosarja v Mengšu. Ker ne ovoju ni razvidno, da je "Šudmarkin" papir, ga kadilci seveda kupujejo ter s tem prispevajo za zloglasno nemško-nacionalno društvo. Mislimo, da g. Jankovič sam ne ve, čigav cigaretarni papir prodaja, zato pričakujemo, da bo storil svojo narodno dolžnost, ker bi bil nečuven skandal, da bi slovenski trgovec v docela slovenskem kraju prodajal stvari v korist društva, čigav glavni namen je, germanizirati Slovence!

— Otroški vrtec v Hrastniku se otvoril v ponedeljek, 18. februarja, ker je še sedaj došlo iz Grada do voljenje. Starši naj pripeljejo zglašene otroke ob polu 9 zjutraj v deliško šolo, kjer zvedo vse potrebljeno. Dohodkov za božičnico je bilo 235 K., stroškov za obdarovanje otrok (največ z oblekami) 156 K. 96 v., da je torej prebitka 78 K. 4 v., ki se nahaja v "Posojilnici" za morebitne nujuje potrebcine ozir. za božičnico prihodnje leto. Vsled prevelikega števila ni mogoče priobčiti imen g. darovalcev in darovalk, kar nam naj dragevolje oproste. Omenimo le iz

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalej.)

XXVI.

Kada li se mine užegoše,
Pó bijela grada oboriše.
Tu se težka krvca prolivăše,
Težka krvca, konjska i junačka;
Tu se brani malo i veliko:
Kaludjeri i sv. svečenici,
Udovice, žene i divoje,
Dica, starci i mladi trgovci
Tu brat brata poznat nemogäše.

Hrv. narodna.

V prostorni vojašnici, kjer je beneška republika nastanjala čete, namenjene za svoje kolonije v Levanti, je vladal že nočni mir, ko je plemič Andrej Kržan še vedno razburjen hodil po svoji tesni sobici ter delal načrte in naklepe zoper generala della Croce. To je bilo v noči 13. septembra l. 1569.

Polnoč je bila že minila, ko se je naenkrat stresla vsa vojašnica, kakor bi bil potres, nebo se je zasvetilo v rdečem svitu, ki je obšival tudi vse mesto in koj načr se je zaslišala strahovita eksplizija, tako močna, da je naenkrat popokalo nebroj ſip, da se je zemlja stresla in da je pokalo zidovje in se podiral. Kržan je odletel ob zid in padel na

tla. Krvaveč na čelu je vstal, kar je mogel naglo in planil k oknu. Na uho mu je udarilo brezupno kričanje, v daljavi za strehami pa je zagledal iz dima dvigati se velikanske plame, ki so rasli in rasli, kakor bi hoteli doseči oblake in razlivati svoj grozovito veličastni sij po beneškem mestu.

Predno se je Kržan še prav zavadel, kaj da se je zgordilo, je bilo vse prebivalstvo pokonci. Kakor hudojourniki z gora, tako so se iz vseh hiš vsipale trume obupno kričehi množici, se združevali v tesnih ulicah v goste množice in drvele na prostorni Markov trg, kjer je bila kmalu tak a gneč molečih in prekljinajočih moških, žensk in otrok, da so se ljudje med seboj vojskovali za vsak prostorček. Bila je noč strahu in groze.

Kmalu so zapeli zvonovi, naznajajoč prihod sovražnikov, zadonele so trombe, prihiteli so oblastniki in vojaštvu je pridrlo oboroženo. Ene čete so prihitele na oni kraj mesta, kjer so se dvigali plameni, druge čete so odšle na druge konce mesta, kakor je bilo določeno za slučaj, da nastane revolucija, ali da napadejo mesto zunanjji sovražniki.

Toda sovražnikov ni bilo ne no-

tranjih, ne zunanjih. Gorel je arsenal Kržan, ki je bil pri četni, katera je hitela k arsenalu, je kmalu zaznal, da se je vnelo skladisče, ki je bilo do vrha napolnjeno s smodnikom in s pripravljenimi bombami. To skladisče je stalo na koncu otoka, ki leži med velikim kanalom in med morjem samim, tamkaj, kjer je Kržan stal nekaj ur poprej in gledal po morju, da bi videl ladjo, ki je odpeljala vojvodinjo Asunto, a je ugledal samo jadrenico kapetana Desantiča. Na tisoče stotov smodnika se je bilo vnelo, več tisoč bomb je eksplodiralo, ves arsenal je bil v plamenu in gorele so štiri izmed največjih galer, ki so bile pripravljene, da prepeljejo smodnik in bombe na otok Ciper.

Pozneje se je dognalo, da je ta eksplozija, ki se je čutila v okrožju 30 milj, podrla štiri cerkev, 22 stolpov in 41 hiš, brez števila poslopij pa poškodovala. Ubitih je bilo le 26 oseb, ranjenih pa na stotine.

V tem, ko je vojaštvu napenjalo vse moči, da ogenj omesti in pogesi, se je začelo v mestu samem divje bojevanje in ropanje. Čim se je pogled prvi strah, so se začele poditi po ulicah divje čete brezupnih ljudi. Vdrali so v hiše in ropali in kar se

<p

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim
gostilničarjem svoje izborne

v Ljubljani, Wolfove ulice štev. 12

4012 42

Številka telefona 210.

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Zahvala.

Rajna gospa Frančiška Haan je po svoji oporoki zapustila Ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu društvu znesek 200 K, c. kr. vojno ministrstvo pa mu je za neustrešeno delovanje pri eksploziji smodnišnice na ljubljanskem polju priznalo nagrado 100 K. Izvršujejo svojo prijetno dolžnost se v imenu društva za blagi dar in za priznanje najtopleje zahvaljujeva.

V Ljubljani, dne 12. februarja 1907.
Poveljnik in požarni ravnatelj: **Ludovik Štricel**
Blagajnik: **Fran Barle.**

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dun. borze 14 februarja 1907.

	Dunaj	Blago
2% majska renta	99 20	99 40
2% srebrna renta	100 25	100 45
avstr. kronska renta	99 20	99 40
zlatna	117 50	117 55
ogrskra kronska renta	95 65	95 85
zlatna	114 10	114 30
posojilo dež. Kranjske	99 10	100 10
posojilo mesta Spljet	104 50	101 50
Zadar	99 85	100 85
bos.-herc. železniško posojilo 1902	99 75	100 75
česka dež. banka k. o. ž. o.	99 75	100 75
zast. pisma gal. def. hipotečne banke	100 30	101 25
pešč. kom. k. o. z. o.	106 -	107 -
zast. pisma Innerst. hranilnice	100 -	101 -
zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	100 -	100 50
z. pis. ogr. hip. ban. obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	100 -	100 20
obl. češke ind. banke	100 -	101 -
prior. lok. želez. Trst	99 90	99 75
Poreč	470 -	476 -
prior. dolenskih žel. prior. juž. žel. kup. 1/1, avstr. pos. za žel. p. •	100 65	101 65
Srečke		
brečke od l. 1800	15 - 25	157 - 25
od l. 1864	266 -	2 - 8
tiz. zem. kred. i. emisije	151 50	153 50
ogrskra hip. banke	273 26	283 25
srbiske à frs. 100 - turške	283 60	293 60
Basilika srečke	210 -	261 -
Kreditne	100 -	109 -
Inomoste	169 25	170 25
Krakovske	22 50	24 50
Ljubljanske	445 -	455 -
Avstr. rdeč. križa	77 -	90 -
Ogr.	93 -	95 -
Rudolfove	56 -	58 -
Salcburške	46 50	48 60
Dunajske kom.	28 -	30 -
Dežele	66 -	60 -
južne železnic	82 -	93 -
Državne železnic	497 -	507 -
Avstr.-ogrsk. bančne deln.	167 25	168 25
Avstr. kreditne banke	688 75	689 75
Ogrske	1763 -	772 -
Zivnostiške	688 25	78 - 25
Premogokov v Mostu (Bras)	833 25	836 5
Alpinske montane	944 25	944 75
Praske žel. ind. dr.	760 -	623 50
Rima-Murányi	623 50	624 50
Trboveljske prem. društva	2655 -	666 -
Avstr. oročne tevtr. društva	572 -	573 -
Celjske sladkorne društva	285 -	287 50
valom	559 -	564 -
C. kr. cekia	117 57	17 77
franki	95 45	95 65
marke	253 25	364 -
sovereigns	4 94	5 -
Marke		
lasti bankov		
banki		
Efektiv.		
Vzdržno.		

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 14. februarja 1907.

Torznim.

Pšenica na april	50 kg	K	7 52
oktober	50	"	7 85
aprili	50	"	6 84
Koruzna maj	50	"	5 24
July	50	"	5 42
Oves aprili	60	"	7 53

Efektiv.

Vzdržno.

Meteorološko poročilo.

Vrhina nad morjem 682 Srednji zračni tlak 736,0 mm.

srednji	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
13	9. av.	730,8	- 4,8	sl. jvzh.	oblačno
14	7. zj.	731,0	- 4,4	sl. vzh.	oblačno
	2. pop.	732,2	1,1	sl. jug	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: -5,4° normalno: -5,4° Padavina v mm 7,7.

Marjeta Farkás pl. Niničodi naznanja v svojem imenu in v imenu vseh ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njen iskreno ljubljeni sprost, oziroma brat, svak in stric, gospod

Edvard pl. Farkás
zasebnik

danes dne 13. februarja ob 1/1. uru popoldne po dolgi in hudi bolezni, prevoden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 61. letu svoje dobe blaženo zaspal v Gospodu.

Pogreb bo v petek, dne 15. februarja ob 1/4. uru popoldne iz hiše žalosti Rožne ulice št. 17 na pokopališču k Sv. Križu.

Svete maše zadužnice se bodo darovalne v mestni župni cerkvi pri sv. Jakobu.

V Ljubljani, 15. februarja 1907.

Ura z verižico

za samo K 2 -.

Zaradi nakupa velike množine ur razpošiljalica: prekrasno pozlačeno 36-urno precizno uro ankerico z lepo verižico za samo K 2 - kakor tudi Svetno gancijo. — Po povzetju razpošiljalca

F. WINDISCH v Krasovu U/38.
NB. Za neugajajoče denar nazaj. 539

!! Največji uspeh novega časa !!

je znameniti

3678-20 Daje bleščeto belo perilo

popolnoma brez duha in varuje platino izredno. Rablji se brez mila, sode ali drugih pridatkov. Pristen samo v originalnih zavitkih z gorenje varstveno znamko.

Zavitek z 250 grammi 16 vinarjev
" s 500 " 30 "
" z 1 kilo " 56 "

Noben zavitek brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in ste z njim v nevarnosti, da si pokvarite perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah in prodajalnah s kolonialnim blagom in milom.

Na [debelo]:
L. Minlos,
Dunaj L., Mörkerbastei 3.

Ravnokar izšel

Kribarjev najnovejši

Splošni naslovnik

uradov, društev, tvrdk in zasebnikov deželnega in stolnega mesta Ljubljane ter voj-

vodine Kranjske.

Ta najnovejša vsem uradom, trgovcem in zasebnikom neobhodno potrebna knjiga obsegata na 30 polah velike oblike nad 100.000 naslovov industrijev, uradov, duhovščine, učiteljstva, obrtnikov itd. Ljubljane in cele Kranjske in je edina te vrste.

Cena 10 krov, po posti 30 vln. vč. — Narota se v zalogini knjigarni Dragotina Kribarja v Ljubljani.

431 - 7

Bohd v Ljubljane juž. žel.

Službo hišnika

želi dobiti zakonski par brez otrok.

Ponudbe se prosi na upravn. "Slov. Naroda" pod "hišnik". 505-8

Usojam se p. n. občinstvu vladno naznaniti, da sem prevzela staroznano gostilno pri

gostilno pri